

Vzdělávání úředníků státní správy a samosprávy v oblasti nového soukromého práva a doprovodné legislativy, reg. č. CZ.1.04/4.1.00/B6.00021

**Projekt je financován z Evropského sociálního
fondu prostřednictvím Operačního programu
Lidské zdroje a zaměstnanost a ze státního
rozpočtu ČR.**

evropský
sociální
fond v ČR

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

ČLOVĚK V NOZ

FYZICKÉ OSOBY / LIDÉ

evropský
sociální
fond v ČR

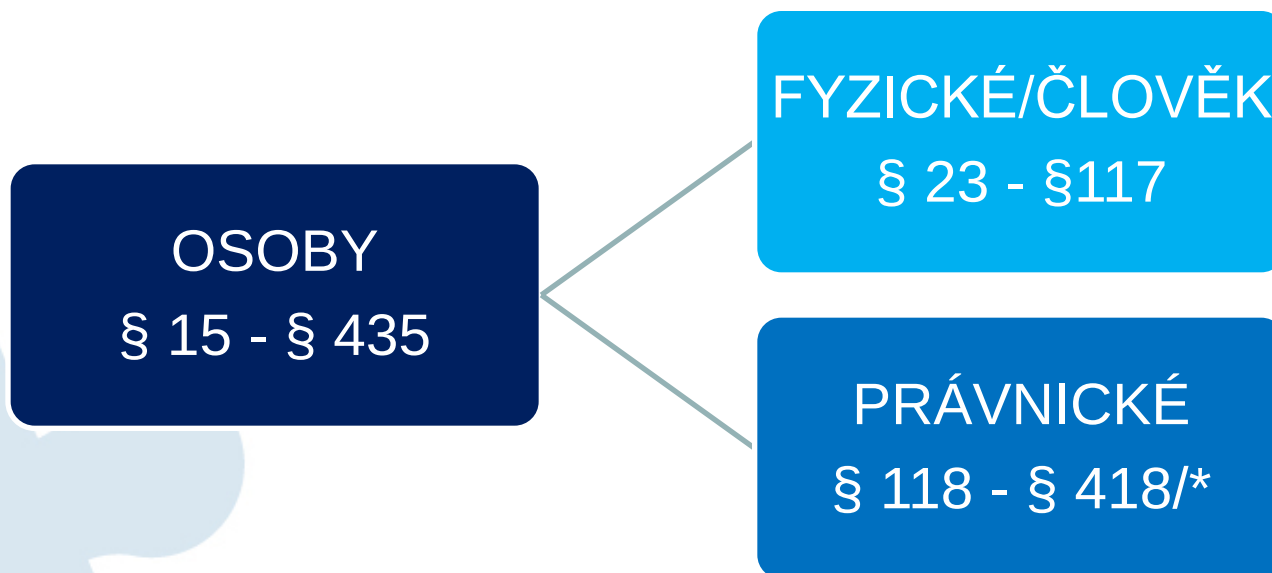
EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

OSOBY

* § 118 - § 209 = obecná ustanovení

PRÁVNÍ OSOBNOST / SVÉPRÁVNOST

- **PRÁVNÍ OSOBNOST (§ 15 odst. 1)**
= způsobilost mít práva a povinnosti
 - dříve „právní subjektivita“
- **SVÉPRÁVNOST (§ 15 odst. 2)**
= způsobilost nabývat práva a zavazovat se k povinnostem (právně jednat)
 - dříve „způsobilost k právním úkonům“
- **DELIKTNÍ ZPŮSOBILOST (§ 24)**
= způsobilost k zavinění

PŘÍČITATELNOST

§ 17

- „PRÁVA MŮŽE MÍT A VYKONÁVAT JEN OSOBA“ (§ 17)
 - dřívější praxe:
smlouvy uzavírané s OBECNÍM ÚŘADEM (orgán obce, nikoliv PO) namísto s OBCÍ (PO)
 - absolutně neplatné → NOZ přičtení práv osobě

ČLOVĚK (FO) ≠ PO

§ 19 - 20

- I. zásada SOZ = rovnost osob (nereálné)
- I. zásada OZ = autonomie vůle
- „Každý člověk má vrozená, již samotným rozumem a citem poznatelná přirozená práva, a tudíž se považuje za osobu. Tato nelze zcizit nebo se jich vzdát“ (§ 19)
 - zákon právní osobnost člověka pouze UZNÁVÁ (je mu vrozená)
 - přirozenoprávní pojetí
- „PO je organizovaný útvar, o kterém zákon stanoví, že má právní osobnost, nebo jehož právní osobnost uzná“
 - odmítnutí tzv. antropologizace PO

PO VEŘEJNÉHO PRÁVA

§ 20 - 21

- důsledné rozlišení mezi PO soukromého a veřejného práva
 - PO soukromého práva jsou ustavený vůlí svých zřizovatelů a jsou spravovány soukromým právem a vnitřními předpisy
 - PO veřejného práva jsou zřízeny zvláštními zákony, kterými se řídí (zákon o obcích, o krajích, o ČNB, o VŠ, atd.)
 - ustanovení NOZ se použijí, jen slučuje-li se to s jejich povahou

evropský
sociální
fond v ČR

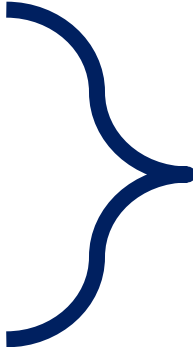

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

OSOBA BLÍZKÁ I.

§ 22

- příbuzný v řadě přímé
 - sourozenec
 - manžel
 - (registrovaný) partner
-
- BEZ DALŠÍHO
- jiné os. v poměru rodinném nebo obdobném tehdy, pokud by újmu, kterou utrpěla jedna z nich, druhá důvodně pociťovala jako újmu vlastní → podmínka „kvality vztahu“
 - vyvratitelná domněnka, že osobami blízkými jsou i:
 - osoby sešvagřené (tj. příbuzní manžela)
 - osoby, které spolu trvale žijí

OSOBA BLÍZKÁ II.

§ 22

- Stanoví-li zvláštní zákon k ochraně třetích osob podmínky nebo omezení pro:
 - a. převody majetku
 - b. zatížení majetku
 - c. přenechání majetku k užití jinému
- mezi osobami blízkými, platí tyto i pro:
jednání mezi PO a:
 - a. statutárním orgánem
 - b. tím, kdo ji podstatně ovlivňuje (člen, jiná skutečnost)

BYDLIŠTĚ ≠ TRVALÝ POBYT

§ 80

- = místo, které člověk považuje za svůj skutečný, pevný a stálý domov, do kterého se hodlá vracet a kde se nachází centrum jeho zájmů
 - soukromoprávní pojem x (nikoliv administrativní/evidenční dle veřejného práva)
- kritéria pro určení bydliště: (rozhoduje fakticita)
 - a) kritérium fakticity (člověk se v místě zdržuje a má zde své sociální vazby)
 - b) kritérium vůle (člověk má úmysl se v místě trvale zdržovat, chce zde bydlet)
- možnost více bydlišť + fikce bydliště (místo, kde člověk žije → má majetek → měl poslední bydliště)
- dočasná změna pobytu (nemocnice, vězení, studium) → nemění bydliště
 - X výjimka – z okolností změny lze usuzovat, že osoba nové místo pobytu považuje za bydliště
- místo trvalého pobytu (§ 10 zák. o evidenci obyv.) → veřejnoprávní pojem

PODPŮRNÁ OPATŘENÍ

- PŘEDBĚŽNÉ PROHLÁŠENÍ (§ 38 – 44)
- NÁPOMOC PŘI ROZHODOVÁNÍ (§ 45 – 48)
- ZASTOUPENÍ ČLENEM DOMÁCNOSTI (§ 49 – 54)
- OMEZENÍ SVÉPRÁVNOSTI + OPATROVNICTVÍ
(§ 55 – 65 + § 457 – 485)

evropský
sociální
fond v ČR

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

PŘEDBĚŽNÉ PROHLÁŠENÍ

§ 38

- preventivní opatření
 - („pořízení pro případ nezpůsobilosti“)
 - v očekávání vlastní nezpůsobilosti právně jednat, lze předběžně (závazně) prohlásit:
 - i. aby záležitosti člověka byly spravovány určitým způsobem
 - ii. aby je spravovala určitá osoba
 - iii. aby se určitá osoba stala jeho opatrovníkem
- možnost člověka s postupující duševní poruchou preventivně projevit své přání, jak mají být spravovány jeho záležitosti
- forma veřejné listiny nebo písemně před 2 svědky
- relevantní i v případě neplatnosti

NÁPOMOC PŘI ROZHODOVÁNÍ

§ 45

- systém tzv. podporovaného rozhodování
 - X dosavadní úprava → systém náhradního rozhodování
- = formalizovaná asistence při rozhodování podporovaného (nikoliv namísto něj jako je tomu v případě opatrovníka)
- zákonná úprava situací běžně řešených pomocí rodiny a přátel
- smlouva o nápomoci → schválení soudu
- možnost více podpůrců

ZASTOUPENÍ ČLEMEM DOMÁCNOSTI § 49

= mírnější opatření k ustanovení opatrovníka

+ způsob, jak podpořit duševně nemocného

- zletilí, kteří nemohou pro duševní poruchu právně jednat a nemají jiného zástupce

➡ zastoupení členem domácnosti

- vyžaduje schválení soudu
- týká se jen obvyklých záležitostí (dle životních poměrů zastoupeného)
- zaniká jmen. opatrovníka

OMEZENÍ SVÉPRÁVNOSTI

§ 55

- zrušení institutu zbavení způsobilosti k právním úkonům (svéprávnosti)
 - svéprávnost lze pouze omezit:
 - a. duševní porucha
 - b. nepostačuje mírnější prostředek
 - c. v zájmu člověka
 - d. hrozí vážná újma
- soudně (vymezit rozsah + nelze omezit v běžných záležitostech každodenního života)
- dočasné omezení (max. 3 roky)

OPATROVNICTVÍ

§ 457

- Soud jmenuje opatrovníka:
 - i. osobě jejíž svéprávnost omezil
 - ii. člověku neznámému či neznámého pobytu
 - iii. osobě špatného zdravotního stavu
- opatrovníkem:
 - osoba, kterou navrhne opatrovanec
 - příbuzný nebo jiná blízká osoba
 - veřejný opatrovník (obec, PO zřízená obcí)
- opatrovnická rada (dohled nad opatrovníkem)

OBEC JAKO VEŘEJNÝ OPATROVNÍK

§ 471

- veřejným opatrovníkem je obec (PO obcí zřízená), kde má opatrovanec bydliště
= místo, kde se člověk zdržuje s úmyslem tam trvale žít
(soukromoprávní pojem § 80)
- zákon o veřejném opatrovnictví - leg. proces
- smrt opatrovníka → v mezidobí obec (3033 odst. 2)

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

DĚKUJI ZA POZORNOST

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz